

ANY III

NÚM 92

BARCELONA 30 MAIG 1890

Elvira Salvador

Copia fot. de M. Matorrodona.

PER LA CULATA

ERAN las onse de la nit del dimars y acabava de llegir lo primer número de *Barcelona*

Alegre.

Qué faré? vaig pensar; lo milló será que te 'n vagis á dormir.

Ja estava cargolant l' últim cigarro, quan sento una especie de soroll á la eixida com si hi diguessin paremostres; que será aixó? vaig pensar entre mí; y ab ánsia vaig obrir un poch la finestra del pou per averiguarho.

Una noya ó una dona s' estava arrepenjada en la brana de la eixida del tercer pis, y ab molt de cuidado anava baixant un fil que al cap-de-vall hi havia un paper rollat. Desseguida vaig compendre que alló era correspondencia amorosa, y adelantantme mes, vejí un jove abaix, que quiet com una figura de cera, estava esperant la carteta. Ja que ab son soroll, me van desfer lo mèu propósit de anármen á dormir, vaig determinar venjarmen, y aixís vaig ferho.

Quan lo paper passava frente á la mèva finestra, allargo la mà, agafó 'l paper, pego estirada y trencó 'l fil.

La noya de dalt, al sentir estirar tan bruscamet, deixá escapar un ¡ay! que 'l sèu estimat lo sentí, y afigurantse tal volta qu' era 'l pare d' ella ó 'l sèu marit que l' havia atrapat, li preguntá ab véu baixa y melosa.

—¿Qué tens, Layeta?

Y ella respongué espantada.

—¡Anémsen, que m' han trencat lo fil!

* * *

Jo ansiós per saber lo que deya la carta, entro á dins, tanco la eixida, me dirijeixo al mèu quarto qu' estava al costat mateix, me assento y llegeixo:

“Estimat Isidro: demá vina á las 10 del matí que 'l mèu marit será fóra; no tinguis cap temor de ré, t' ho assegura la teva estimada— Layeta.”

¡Oh!, vaig esclamar al haver llegit aixó, aquest paper pot ferme passar algún día sense gana, si, sí; demá mateix abans de las 10 miraré de enrahonar ab la Layeta, y si no afluixa.... nada; ho xerro tot al sèu marit.

Tot pensant aixó vaig ficarme al llit, y al cap de un quart que hi era, ja dormía com un soch.

* * *

L' endemá lo primer que vaig fer, fou esperar á la Layeta que baixés; no la tingué que esperar molt, puig diariament á dos quarts de nou anava á buscar llet; un cop la tinguí al devant vareig dirli:

—Senyora mèva, vosté 's trova en un conflicte y jo també, jo no tinch cap pesseta, pero tinch una carta y vosté tè un compromís grossísim y hasta potser alguna surra en perspectiva; si vosté 'm desatén las mè-

vas paraulas, me veuré obligat á presentar aqueixa carta al sèu marit.

—¡Ah! ja comprench; vosté es 'l que 'm va trencar lo fil; ja tè bastanta astucia, ja no hauría de ser estudiant.

—Lo que tinch es bastanta gana, y si vosté no 'm dóna cinch pessetas, ara mateix pujo al sèu pis y ho esbombo tot al sèu marit.

Miri que son las nou aviat, y abans de las 10 si no afluixa, l' acte ja estará consumat.

—Esperis cinch minuts que las hi portaré.

Després de haverme contestat aixís, marxá apresuradament, y enlloch de pujar esglahons amunt, va tirar avall, cosa que 'm va estranyar molt; pero ilusionat ab las cinch pessetas me va passar la estranyesa, y mentras estava fent mil conjunturas sobres ab qué me las gastaría, me sentí un cop de vara á la esquena, y d' aquell un altre, y aixís consecutivament, ressonant en mas orelles la veu del jove de l' eixida, que deya ab rabia, mentres me las acanava: ¡Aquí tens las cinch pessetas! ¡Aquí las tens las cinch pessetas!... No poguent tornarmhi, vaig caurer llarch com un sach á terra, á lo qual, creyent ells, puig també l' acompanyava la Layeta, que ja me havían ataconat bastant, marxáren satisfets de la sèva venjansa.

Ja un cop retornat, vaig alsarme, y ab ganas de venjarme de aquella pillada, pujo al pis de dalt, truco, surt lo marit y lacónicament li esplico 'l perill que atravessa la sèva honra, y li presento aquella carta que ho justificava.

Jo pensava, ara serán las batussas; pero pobre de mí, y quant errat anava!

Al moment que li entrego la carta, la mira, la regira, se la mira al dret y al inrevés, y al fi la fa en mil bossins, y agafantme pèl bras seguidament, me feu entrar á dins.

—Y qui 'l fa ficá ab lo que no li pertoca? 'm diu aquell cafre posantme las mans á la cara? Ya sab, tros d' asa, si 'm convé á mi que vosté esqueixi la grua?

Y si ara aquest home s' escama y no torna, ja 'm daré voste lo que 'm redituá fé 'l tonto?

—Home, jo 'm pensava ferlhi un bè.

—Lo pensar es de tontos, veji de no ficarse més ab los meus assumptos ó sino li diré d' un altra manera.

Me 'n vaig baixá al pis, escorregut, jurant no ficarme may més ab marits y mullers; y deu céntims que era tot lo meu capital vaig emplearlos en unguent de contracás pera curarme los mapas que tenia en lo meu cos.

May més trencó fils!

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ.

EPIGRAMA

A una xocolateria
del carrer del Hospital,
va agafá al pinxo *Maria*
un astut municipal
que de vista no 'l perdía;
y al preguntarli la xata
qu' es sa mullé, qué havia fet?
va respondrer satisfet:
—Rés... prenía xocolate.

D. BARTRINA.

¡COM ESTÁ 'L MON!

¡A quin temps hem arriuat!
 ¡Com está aquest mon, senyor!
 No passa un dia ni un' hora
 sense un ó altre trastorn.
 Aixó no passava abans!
 abans no passava aixó!
 ¡Com está 'l mon, verge santa!
 ¡Ay, senyor, com está 'l mon!

Pares y fills se destrossan,
 germans y parents ¡horror!
 se clavan un vil punyal
 encare que fassi sol.
 Las casadas als marits
 envenenan ab mal cor.
 Las noyas puras qual lliri,
 espéran que 's fassi fosch
 per fugir de casa sèva
 ab... un cabo de burots.
 ¡Com está 'l mon, verge santa!
 ¡Com está 'l mon, ay senyor!

Avuy un criatureta
 que tot just ne surt de l' ou,
 ja fuma, renega, juga,
 balla polka y rigodons
 en l' *Iberich*, ó al *Eslava*
 y altres punts de perdicidò.

Pren café, puros y copas,
 tè queridas, mou rahons
 fins ab un municipal,
 si no 'l deixan fè 'l que vol.
 Retira tart, dorm de día,

va 'l teatro, reunions,
 porta pistola ó revolver
 y desafia á tothom.

¡Com está 'l mon, verge santa!
 ¡Com está 'l mon, ay senyor!

Avuy, las donas, ¡quin luxol
 descomunals polissòns,
 vestits de fay y de seda,
 sombreros ab aucellots;
 guants, collarets, arrecadas,
 brassalets, anells, tot d' or;
 botinas altas, sombrillas,
 perfums y polvos d' arrós.
 ¡Quan passen, semblan fragatas
 ab tants gallardets y flochs!

¡Y 'ls homes! ¡sembla mentida!
 Botinas de rich xarol,
 levitas y sobretodos,
 barrets de copa ben nous;
 rellotje y gran armillero
 ab capritxòs medallón.

En 'vent dinat café y puro;
 gelats en temps de calor;
 pástas y *ponxe* al hivern;
 ¿y tocant á diversions?
 Tot ho saben, tot ho veuhen,
 de tot ne dònán rahò.

Van á l' ópera, 's mou gresca,
 sempre xiulan al tenor,
 fan muecas al *caricatto*
 y á la típle 'l russinyol...

y si á ma vè, es un manobra
 aquell que mou tant soroll.
 ¡Com está 'l mon, verge santa!
 ¡Com está 'l mon, ay senyor!
 Avuy ningú ja va á misa,
 ningú confessa un sol cop
 sisquiera á l' any, no 's fa cás
 de las santas professóns.
 No 's creu en Dèu ni ab la Verge,
 no 's combrega; ni tant sols
 al anarsen cap al llit;
 ni al llevarse es resa un poch
 per donar gracias á Dèu
 qu' ns ha dat un bon repós.
 L' amistat ja s' ha perdut;
 l' honradés no 's veu en lloch;
 la virtut ja ni existeix
 y la vergonya s' ha mort.
 ¡Com está 'l mon, verge santa!
 ¡Com está 'l mon, ay senyor!

Aixis un devot s' exclamava
 un dematí estant tot sol,
 prenentne la xocolata
 ab secalls, y xerigot,
 llegint lo *Brusi* ab gran calma
 y recordant ab gran goig,
 sa joventut,...aquell temps
 de la *Santa inquisició*.

LLUIS MILLÁ.

UN JURAT MODELO

En un poble que jo sè
 no molt lluny del de Bellcayre,
 un any, crech que per Nadal
 varen celebrá un certámen
 concorregut en extrém,
 d' animals de totas clases.

El rector de la parroquia
 que ab tocinos negociava,
 ne va presentarni un
 que pesava, *cent cinquanta*,
 per veure si del certámen
 algun prémi s' emportava.

L' arcalde, per no ser menos,
 ab burros també tractava,
 y també com el rector
 per si un prémi n' alcansava
 va presentarni un sumé
 tan bonich com cap mes altre.

El jurat, tot ell compost,
 de personas il-lustradas,
 veyent semblant bestia,
 va premiá sens recansa,
 al tocino del rector
 y al burro del senyó arcalde.

LLUIS SALVADOR.

¡ESPERANSA..... Y LOGRO!

Conéch un rich que vol glórias;
 un gloriós que vol ser rich;
 un d' alt que vol ser mes xich
 y xichs que 's creuhen escorias.

Sé un cobart que vol victorias,
 un turch que vol sé espanyol;
 un cego que busca 'l Sol;
 tothom busca 'l que no trova,
 aixís, lector, aixó 't prova,
 que may ningú te 'l que vol.

Busca 'l rich y busca 'l pobre,
 busca 'l magre y busca 'l grás
 y ab afany seguint lo pás
 sempre ab l' esperansa á sobre,
 desde 'l Rey fins al manobre
 tothom busca un ben-está,
 fins que tip ja de pensá
 per 'l frenesí que 'l retorsa,
 en quant acaba la forsa
 trova llavors.... un fossá!

E. CALLS.

ESPURNAS

¡No 'm recordis pas á Rosa
 que renego de sa casta!
 ¡Una dona tan hermosa
 que s' ha casat per subasta!

¿Que ta orgullosa hidalguia
 no s' humilla al interés?
 Si acás tens fam algún día
 ja m' ho esplicarás després.

Sempre nos fem fera guerra
 pera adquirir fama y or,
 y es nostra mare 'l tresor
 mes inmens que hi ha á la terra.

La ciencia y la fé son llums
 qu' iluminan las tenèbras;
 si 'l llum de la fé s' apaga
 lo de la ciencia viu sempre.

Historia de don Climent:
 Era un escriptor molt mal;
 s' ha comprat bombo y un pal...
 ¡y es un crítich eminent!

J. PUIG CASSANYAS.

LA NOSTRA GENT

Tinch salut, feyna, bons quatre quartos, y estimo á una noya...qué m' aconsellan?

Es lo Maig mes de las flors
y de joy qu' en tot ressona;
mes que no 's mira á una dona
sense morir-se d' amors.

Las eléctricas corrents
de cor á cor van lligadas;
¡molts sospirs!... ¡molts miradas!
pero res de casaments.

La esfinge d' Egipte

Està situada prop de la piràmide de Gizch y tallada en una roca que forma part de la *Cadena Líbica*, sent tan colossal que en la cara y pit de la figura s' hi distingeixen las ratllas horisontals que forman las diferents capas geològiques.

Tè aquesta estàtua 110 peus de longitud, sols que ab la sorra que s' hi ha anat acumulant no més se 'n descobreixen 70. De la mateixa manera, la altura que es de uns 74, solsament ne descobreix uns 42; no obstant, desde gran distancia ja 's veu aquella imponent mole dels temps dels Faraons, sent la admiració dels *turistas* que van á apreciar aquelles bellesas, sello de la civilització oriental antiga.

Lo rostre de la esfinge mideix 26 peus d' alsada y 80 la circumferencia del cap.

Apesar de que avuy sols se conserva d' aquest colòs la part anterior del cos ab lo cap y las ancas de lleò, Próspero Alpino diu que en lo segle XVI lo va véurer encara sencer.

Aquesta figura, mitat montanya y mitat estàtua, mutilada com está, causa un efecte prodigiós al visitant, descobrint en ella certa magestat, barrejada ab una indescriptible dolsura de líneas.

Segons opinió del egiptòlogo Brugsch, aquesta gran esfinge va ser tallada per ordre del rey Tutmosis IV, de la dinastia XVIII, pera honrar la memoria del seu

pare, á fi de colocarlo en lo nombre dels déus, acusant per lo tant, una antigüetat de 1560 anys ántes de J. C.

Aquestas noticias 's trovan en un bloc de pedra que hi ha en la base en hont se llegeix una inscripció que conté aquests acertos.

Per lo tant es més antiga aquesta esfinge que la gran piràmide de Cheops.

Fora d' aquesta estàtua que de totes maneres representa un déu, las demès esfinges que 's trovan en Egipte, representan als reys ó faraons d' aquelles edats llunyanas.

Los palaus y temples d' Egipte contenían casi tots, algun colòs.

En lo gran temple de de Karnak en Tébas 's trovan los restos de dos colosos monolitos, de *pedra rosa*, de set metros d' alsada; un d' ells es casi destruhit y colgat en sa major part; l' altre está mellor conservat, per més que li faltan lo cap y brassos.

A poca distancia de Karnak, en Luxor, en l' entrada del temple, n' hi havia quatre representant á Ramsés lo Gran, dels quals sols ne quedan dos. Mideixen tretse metros d' alsada, dels quals 4 y mitx corresponen al cap, medint los dits de las mans 54 centímetros.

També en Tébas, á l' altra part del riu, existeix el Ramesseum, ó palau de los Ramsés, ja en runas, ventse en lo segón pati, los fragments enormes d' una estàtua colossal representant també á Ramsés lo Gran.

Pero, com hem ja dit, la mostra més gráfica del esperit d' edificació pera la posteritat que nos ha deixat lo vell Egipte, es sens dupte de cap mena, la esfinge de prop la piràmide de Gizch.

Després d' aquesta, es sens dupte lo Colòs de Rodas l' obelisch més famós de la antigüetat.

En lo pròxim número farém la resenya d' aquest altre colòs qual colocació y montura, deixa molt enderrera las de la famosa Torre Eiffel, y las del gran *faro* de la Llibertat, fa poch instalat en la gran República nort-americana, y que tant soroll han fet en lo mon industrial d' aquesta societat moderna.

PEPET DEL HORT.

¡MIRALL!

(DIÁLECH)

—¿Y donchs qué tè Don Ramón?

—Res home! ca que m' altera veure del modo que impera la hipocresía; ¡quín mon! Yo no se perque á n' al front no s' hi marca la tendencia del crim ó de la ignocencia, perque ja ningú en la cara pogués ocultá com ara las tacas de la conciencia.

—Fa temps qu' hõ estich dihent: en aquest mon corromput ja no s' hi trova virtut, honradés ni sentiment, y al veure aixó, francament, aborreixo aquesta vida perque fins sembla mentida que 'ls bcns 's tingan d' estarse

entre mitj de tanta farsa corrompuda y envilida.

¡Pero en tanta de manera!

—Digui, digui; ¿y qué ha passat?

—Res, home. que Don Bernat tot y sent tant sant com era, segons m' ha dit la fornera, ha fugit ab la Dolors emportantsent los valors, y ha deixat á Donya Estrada totalment arruinada ab un nen y un mar de plors.

—No 'm vè de nou.—Ni á n' á mi.

—Li dich que en eix mon fatal tot es *ball de carnaval* y un estudi de fingí; ningú diu lo qu' ha de di, y á fer mal tothom procura; y 'l que sempre mes murmura, com Don Bernat y altre cent, may han tingut sentiment ni la conciencia ben pura...

Mentres aixó están dihent vénen tremolant de fret un nin manco y un ceguét descalsos completament; lo nin, ab febròs accent, pel frét y fam que l' abát excláma allargant un plat que 'n prou feynas aguantava l' únich brás que li quedava; —Tingan de mi caritat!...— y antes que 'l nin acabés aquets mòts tradicionals tan purs com sentimentals pel que sab la fam lo qu' es, van dirli aquells seayors:—¡Vés treballa si vols com jo.....— ¡Nin y ceguét de doló van caure allí tiritant!...

—¿Y ells?—Van marxá criticant á la gent sens compassió!

J. ARMENGOL Y SEBASTIÁ.

TIPOS POPULARS

SONETS

No hi ha carrer en la Comptal Ciutat,
ni plassa, carreró ni reconét
que no conegui molt lo tipo aquest,
qu' aquí vos deixaré jo ara puntat.

Es sech, esgroguehit, molt aprimat;
á voltas va ab jaqué y ab un barret
que algú li ha regalat y, que, pobret!
Deu l' hagi perdonat qui l' ha estrenat.

No diu may ré á ningú; fa 'l seu camí
seguint plassas, carrérs y mes carrérs;
es molt dócil; no 's pot negár que si,
y ab dos centims que li donguen no mes,
al só de una guitarra, sense tó
salta y balla dient: ¡Oh!...¡y era bo!...

Un altre que també es molt conegut
te presento lector, si no 't fa rés,
y si acás frequentessis los cafés
potsé 'l gust d' escoltarlo haurás tingut.

Sempre va espellifat y bastant brut;
may lo mateix vestit li dura un més,
y te l' especial gust, allá en hont es
d' estriparse la roba, ¿éh, que tossút?

Procura reunir gent per tot ahont va,
se posa al mitx del rotllo y sa missió
comensa prest, posantse á declamá
trossos de drama igual que un oradó;
y diu passant la gorra en acabat:
—Pel noy de Tona ¿tenen voluntat?

J. STARAMSA.

QUENTOS

En lo café.

—¿No sabs, Joan, lo que diuhen d' en Pepet? Que no gasta salut.

—Y ell fá bè si no 'n gasta, sempre la conservarà.

Dos gitanos que tenen fama d' enredons, disputavan l' altre dia molt acalorats, tractantse un al altre d' embusteros y estafas.

Y un subjecte que sentí la conversaciò, exclamá:

—Potser es la única vegada que diuhen veritat.

Reflexions d' un mestre d' estudi:

—Si dejunant tota la Quaresma 's guanya la gloria del cel, jo que deayuno tot l' any ¿quina gloria se m' aguarda?

GESTUS II.

En un tribunal:

—¿Vosté es lo lladre que ha robat aquest rellotje?...

—Si senyó.

—¿Y perquè l' ha robat?...

—Per sabé l' hora qu' es.

—¿Quinas son las derrerías del home?—pregunta un mestre á un deixepile.

—Lo trobarse ab cinch céntims á la butxaca.

J. CASANOVA V.

¿HO HAS VIST MAY?

—Ferit, ab forta fiblada
per lo soch de ta mirada,
¿has vist may cremár un cor;?—

—No tinch recort d' aytal cosa;—

—Donchs las mans sobre 'l meu posa
y veurás quina cremor.

Y trista, per gran pesar;
¿has vist may pedras plorar
de veuret á tú sufrir?

¿Ho has vist may, nena estimada?

—Sols ho he vist una vegada;
¡quan la mare 's va morir.!

B. O. I. X.

DECLARACIÓ

Senyoreta; Lo gust tinch
de dirigir 'n molt atent
á vosté com pretendent
de sa má. Així es que vinch
volguént no sé impertinent,

á explicar de p á pá
mas pretensions; soch soltè,
—conegut del seu papà—
si 's casa ab mi, trobará...
lo que á vosté li convè.

No estimo pas de vosté
los dinés, ni 'l cos bufò,
ni 'l seu capital ni... ré,
m' inspiran lo seu sabé,
pus m' han dit no hi ha un milló.

Tinch dinou anys, y dos días;
bona salut; bastant alt,
no he fet l' òs en cap portal;
que no estich per niñerías
pus ningú 'm guanya á formal.

Traballo de día y nit,
no frequento cap café,
cap día vaig tart al llit...
ningú li dirá á vosté
que 'm senyalin ab lo dit

per mal noy, per calavera,
ni per gandul; no senyora...
en probas, que tinch carrera,
y es aquesta la penyora
de ma bondat verdadera.

Si vol saber més de mí
y mos pensaments quins son,
demá mateix pot vení;
visch al carrer de 'n Jupí,
número vint, pis segon.

En ma casa, li dech dí
si per cas ve al dematí
que no hi seré, hi ha una dona
que viu ab mí, molt temps ha;
una que 's va separá
del marit per massa... bona.

R. BERTRAN Y F.

Madam Celina Caldiri famosa celebritat; un ull de poll mal tallat la va portà al cementiri.

Ab mes goma qu' un elástich aquets dos sembla que volan:

Per mes qu' es morin ballant, Inglesos sempre n' hi haurán.

Per la gracia de Deu fèta, era salada hasta allí. Pobre Petral... va mori de malaltia secreta.

Ab la fama que te estesa será sa gloria inmortal; viva la gracia y la sal de la jota aragonesa.

Japa-ja-já, Japa-ja-jí; mora que de tant ballá al últim 's va trencá sense poguerla afegí.

y es una rassa que solen sempre morir-se de fástich.

NOSTRE RETRATO

Lo qu' avuy adorna nostra galería, es lo de la aplaudida artista D.ª Eliodora Salvador, reputada com una de nostras primeras típles catalanas.

Dotada d' una figura sumament simpática y possehint notables coneixements escénichs ademès de tenir una bonica veu, encar que no molt estensa, fa que brilli per un igual en tots los géneros tant cómic com dramátich, sent son género mes predilecte lo de la sarzuela francesa, ja que ab ella hi ha obtingut brillants triunfos habent lograt lo sobrenom de la «Franceschini catalana», per la maestría ab que executá lo protagonista de *D. Juanitu del mala-guanyat Verdú*.

PRINCIPAL

Com sempre, ó millor dit: *Espana á tot pasto*. Ja que la obra encar dona molt, bè fá lo senyor Palencia en continuar las representacions. Los passats días de Pasqua hi haguèren quatre verdaders llenos, obtenint los aplausos acostumats los principals artistes y mereixent los honors de la repetició algunas pessas musicals.

ROMEÀ

Ab los beneficis de la senyoreta Muns y senyors Casanovas y Pous, aqueix Teatro ha dat sas últimas alenadas per la present temporada, habent obtingut los beneficiats honra y profit ja que se vejeren frequentats de numerosa concurrència, habent obtingut los beneficiats ademès de molts aplausos en lo desempenyo é ingeni de las obras, varios regalos de sos amichs y admiradors.

NOVEDATS

Molt acertada estiguè la senyora Mena al escullir com á funció de son benefici, lo drama del senyor Echegaray, titolat: *Como empieza y como acaba*, ja que á més de ser un dels mes notables de tant eminent dramaturch, es dels mes poch representats per motiu de que no possehim gayres damas capassas de representar, sols regularment, lo personatge Magdalena. La senyora Mena sens dúpte confiant ab son verdader talent artístich, ne sortí sumament airossíssima obtenint molts aplausos en lo transcurs de la representació y una verdadera ovació al final de la obra.

Fou obsequiada per sos admiradors ab preciosos regalos y artístichs rams de flors.

Secundáren ab acert á la beneficiada la senyora Clemente (P.) y la senyoreta Sala y los senyors Tutau, Garcia Parreño y Pigrau.

La funció esmentada fou digne coronament de la campanya artística Tutau-Mena, ja que lo Setembre próxim s'

ajuntarán ab los valiosos elements que s' han separat del Teatro Romea organisant lo nou teatro regional.

En los próxims mesos de Juny y Juliol, hi actuará la companyia del eminent actor senyor Mario. Com porta un bon nombre de obras novas, li augurém una brillant campanya.

CATALUNYA

Ab un llibret completament desprovist d' interés y sense un trist xiste y ab una música sols regular (ja que no més hi ha dos números que sobresurten) la empresa d' aquest teatro ha verificat un verdader miracle salvant de las rocas y portantla á port, la sarzuela *La Cruz blanca*, y es que l' ha montada ab tal importancia y verdader luxu, que lo públich no sab qué admirar més.

En efecte; sis preciosas decoracions dels senyors Urgellés y Moragas, magnífich vestuari, atrès preciós y propietat escénica admirable, son los elements de que s' ha valgut, logrant un verdader éxit.

Al felicitar á la Empresa per son bon gust artístich, no podém per ménos que lamentarnos que son desprendiment pecuniari hagi sigut empleat ab obra tant de sí dolenta.

La excusió, á escepció del senyor Bosch, no mes que regular, y es que no hi há un paper en tota la obra que presti pera lluhir sas condicions los artistes.

TÍVOLI

Segueix representantse tots los días *La Virgen del mar*, ab lo mateix éxit de la setmana anterior.

¿No podria la Empresa fer resucitar lo *Ki-ki-ri-hi* que tant bona acullida obtinguè y una de las obras mes favoritas del senyor Pinedo? Creyém que lo públich ho veuria ab gust y seria un bon company del espectacle *La Virgen del mar*, ja que hi hauria obras pera tots gustos y gastos.

GAYARRE

Per motiu de la fina *galanteria* que ha tingut la nova empresa d' aquest teatro ab los setmanaris, no 'ns ha sigut possible assistir á las representacions d' ópera, pero sabém de bona tinta que lo día del debut hi haguè escassíssima concurrència y que la ópera representada lo diumenje ó sia *Il barbiere di Siviglia*, á escepció de la senyora Ferretti y senyor Carbonell, vinguè gran de mida á tots los demás artistes.

¡Bon principi!

Ab tot, desitjém á la nova empresa trobi mes *galant é imparcial* al públich, que ella ho ha sigut ab la prempsa.

CALVO-VICO

Lo día 31 del corrent inaugurarà la temporada d' estiu, una nova companyia cómic-lírica, dirigida per los senyors Constantí y Oliver, ab lo concurs de reputats artistes entre ells las senyoras Delgado y Ferrer y los senyors Riuhet y Roca, sent lo repertori escullit lo treball gran de la sarzuela, ó sian obras en 2 y 3 actes.

Dats lo bons elements de la companyia, li augurém un bonich resultat.

CIRCO EQUESTRE

Brillantment ha debutat Mr. Caró's pus demostrá un verdader ingeni en la presentació y domini de sas cotorras amaestradas. Es un espectacle que creyém cridarà poderosamente l' atenció.

Los excéntrichs Wylls Caro que debutaren dimars, també fóren ben acullits.

Continuan ab éxit cada día més creixent l' original clown eléctrich Aldow, lo notable equilibrista Mr. Mephisto, Mr. Holloway y la troupe Stebbeng.

Próximament debutará Mr. Froottit, apellidat lo primer clown d' Europa.

UN CÒMIC RETIRAT.

SORTS

El Noticiero ab las llistas
no sé qué li ha agafat...
M' ha fet treurer dos vegadas
pero cap cop he cobrat,

Art, qu' al estiu va molt bè
p' els ganduls que n' hi ha bastants,
ó per 'quells representants
que no saben lo qué fè.

Era mes pobre qu' un all
ara es rich y va á caball
y tè á l' amo molt content;
qui ho entèn...qui no ho entèn.

Galantment invitats assistirem dissapte passat á l' inauguració de las importants reformas que l' inteligent industrial Sr. Mañach, ha introduhit en lo «Centro de Velocipedistas», situat en la Ronda de Sant Pere, número 25, hont trovarán major comoditat los senyors sócios, y mes esbarjo los aficionats á tan útil passatemps higiénich y recreatiu.

Ademès poguérem admirar lo grau d' adelanto que lo senyor Mañach ha sabut imprimir á aqueixa industria, colocantla á una altura envejable; de modo que trovarán los aficionats velocipedistas en lo dit Centro del Sr. Mañach, tota mena de sistemas y comoditats apetescudas en bicicles, biciletas, tandems, etc, etc. (alguns d' ells de sa invenció) ab més garantía y perfecció que al extranjer.

Submarins á Fransa, submarins á Inglaterra, y aixó que no fa molt 'ns pensavam que seríam los únichs poseedors d' aquest inginy de guerra.

Veyám si los altres haurán resolt lo problema quan nosaltres encara farém probas.

Ab lo que quedarém més malament será en las de *velocitat*.

Quina Espanya!

Lo Sr. Sagasta es alló de: Caldera vella, bony ó furat.
Després del *divieso*, lo *flemón*.

Ell déu pensar: val més aixó qu' anarsen á la *Cassola*.
Per ara sembla que no té ganas que li aixequin l' estátua.

Agrahím al Centre Catalá de Valls la atenta invitació que se serví remetre'ns pera la vetllada inaugural que tingué lloch lo passat diumenje 25 del actual y que nostras múltiples ocupacions 'ns priváren de poguerhi assistir.

La Claudia haurá ben amagat l' ou á l' Higinya...

No podia, lo ocorregut en lo carrer de la Justa, venir més inoportunament pera lo bon éxit de las gestions del senyor Galiana.

No hi ha remey... paciencia.

Ha intentat penjarse d' un arbre una sogra per no poguer sufrir al séu gendre. Aixis se llegeix en un periódich de la provincia de Málaga.

¡Figúrinse 'l disgust qu' hauria rebut 'l interessat si 'l intent se realisa!

Lo que té 'l fer algo extraordinari. Desseguida adquireix notorietat. ¡Quants gendres haurán *begut oli* per mor de las sogras respectivas, y ningú ha dit una paraula!

Ja 'm sembla sentir á algun infelís dihent á la *mamay* —«Apa, sogra, ¿vol ferse célebre? Tingui, llegeixi per veurer si n' hi entran ganas.»

Lo nostre arcalde Sr. Maciá, en la sessió del dimars va defensarse com quí es, com una persona digne y honrada á qui no fan mal los cops d' uns quans esverats que—Deu sab per quins fins,—voldrian ensorrarlo.

Lo públich barceloní ja ha tingut lloch á comparar; y sabent de fixo que tot alló dels comptes grassos, *comilonas* y demás excessos qu' havian donat nota característica al Ajuntament presidit pe 'l senyor marqués de *Olé-olé* déu acabarse en bé dels interessos de la ciutat y de la moralitat administrativa, y que 'l cridat á acabarho es lo Sr. Maciá y Bonaplata, se posa al séu costat y l' anima y l' aplaudeix com va demostrarho l' altre día.

Felicitém á don Felix per la victoria merescuda

Al Sr. Fuster, li doném lo pésam per la *derrota*. Y si poguessim aconsellarlo, li pregaríam que 's deixés de *conjuras* y demás mal-de-caps, y agafés la *garlopa*.

Aixó de volguer entrebancar pe 'l gust de fer mal, no fá guerrero. Y 'l públich prou li va demostrar coronant lo séu discurs ab expressivas protestas.

Vaija, no hi torni més, quedis á casa. Y si vol entretenirse fent algo, entretinguis corretgint lo *Códich-Fabra*.

Ha sortit lo segon numero del sétmanari *Barcelona Alegre* que no desmereix del primer en notables grabats y escullit text.

Sabem que ha tingut perfecta acullida, de manera que ahir quedava agotada la edició.

En los Estats Units ha sigut retxassat per 126 vots contra 98, lo projecte de lley sobre la propietat literaria.

Y aquesta es la nació més adelantada?

Vaja, voltéula!

S. A. lo Sheriff de Wazán ha arribat á Europa pera veurer si trova alivio á una enfermetat que l' aqueixa.

Moro y malalt?... Archena, home, Archena.

Cura segura!

ANÉCDOTAS

En la carretera de Montjuich, lo dijous sant á la tarde, un pobre esguerrat, mendicava á un *senyoret* dientli:

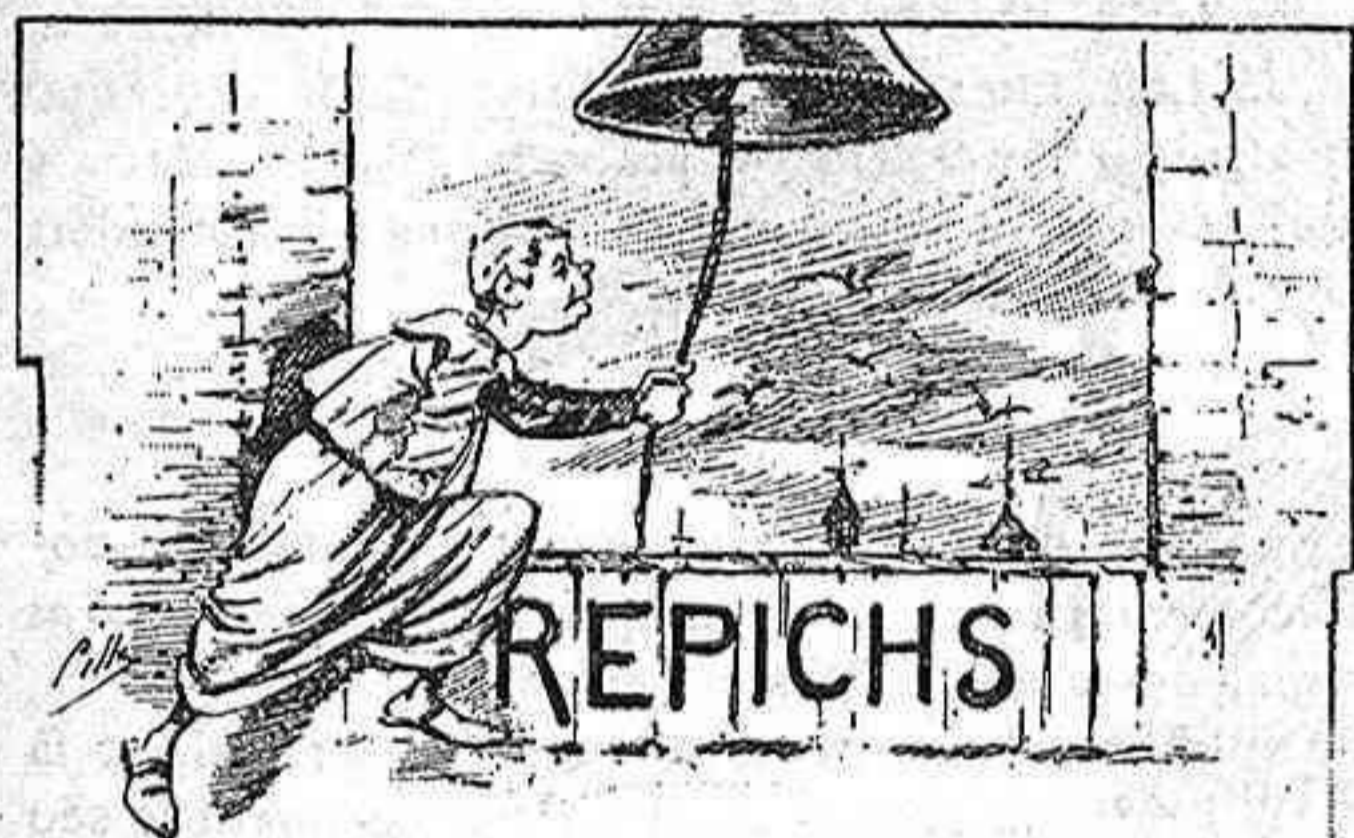
—*Ya sé que V. tiene buen corazón señorito...*

—Prou, aixó si—contestá éll,—pero no tinch cap diné.

Un sort-mut entra en un café y en vista de que no 'l despatxavan, se treu lo rewólver y dispara un tiro á l' ayre.

Al sentir la detonació, la policia preten agafarlo, quan ell tot tranquil se treu lo llápis y escriu sobre una taula:

—En vista de que 'ls dependents eran mes sorts que jo, he disparat un tiro pera demanar lo licor ¡*Pum!*....

Lo dilluns próxim passat no va voler lo venedor de diaris y comedias del Teatro Romea, Sr. Serra, uns exemplars que váren proposarli de *Lo fill de la mort*, comedia en tres actes, que crech que 's va representar una vegada, y encara per aficionats.

Y aixó que los hi donavan á cinch céntims exemplar. Quina salida!

Dias passats un *renaixenso* d' última fila apostrofava á *La Renaixensa*, de Faldilleta.

Y aixó que, segons informes, guanya en la Redacció d' aquell periódich, part de la llesca de pá que lo manté.

Quina consecuencia tan *crystalina!*...

Per ara, encara no se sab que las senyoras de Madrit hagin comensat á fer regalos á la ja célebre Claudia, presunta autora ó cómplice del assassinat del carrer de la Justa.

Pot ser en la actualitat están triant mostres.

*En esta tierra de moros,
com deya 'l célebre poeta,
per xifladuras y toros
ningú la basa 'ns empeta.*

Hi ha periódichs que sembla que los escriguin ab los peus.

La España Artistica del 23 del corrent, qu' es publica á Madrit, diu que en lo Liceo de Barcelona va posarse en escena *La bella Francisella di Port*, havent de dir: *La bella fanciulla di Perth*, y la sábia *Publicidad* al fer la resenya del primer quadro de *La Cruz blanca*, en comptes de posar *La botella de cerveza*, me li clava nada ménos que *La batalla de Cervera*.

Vegin si aixó t' perdó de... 'l públich!

Al general López Domínguez se li atribueix la frase següent: «Si no logro la conciliació lliberal, 'm retiro á cuidar dels meus aucells.»

Bona idea. Lo sabre que tant poch ha servit li vindrá bé per netejar las gavias.

Y si vol fer negoci, quan tingui cria de canaris vinguis á vendre. Aquí á Barcelona tenim una rambla apropósit. ¡Y que no 'n tindria poca de venda!

Sobre tot si 's posava á vendre aucells ab lo casco y 'l llor: n al cap.

Telégramas

Ca 'l Bisbe, 26, á las 9 59 1/2 nit.—*En Castelar americana* Rotceh Varela s' ha casat.

Ha sigut un aconeteixement.

CROSPIS.

La Cort, 28, á las 6'30 matí.—En Llopis Diumenges prepara l' envió de 300 gávias.

Los aucellaires de la Rambla poden prepararse.

BOM-BOM.

Xauxa, 28, á las 8'50 nit.—Un célebre compositor, gran *violinista*, está posant en música la *Conjura* de l' Ajuntament.

En Llus-ter tindrà á son cárrech la part de tenor, coreijat pe 'l públich.

En Duch farà 'l e..... urro.

BARCINO.

La Cort, 28, á las 9'50 nit.—Aviat s' enviarán retratos de la Claudia.

Los col-leccionistas están de enhorabona.

ASIS.

GALERIA DE CELEBRITATS

10 CENTIMS RETRATO

Figuran ja en aquesta celebrada galeria de retratos sobre Cartulina deguts al llápis del dibuixant especialista en aquest género, Sr. Punts suspenssius, una escullida colecció en la que hi constan, entre altres las personalitats artísticas E. Mendoza Tenorio, F. Soler de Ros, J. Guerra, C. Parreño, Y. Llorens, D. Perlá, C. Martinez, L. Fons de Calvera, A. Vico, T. Edison, Y. Peral, J. Gayerre, F. Uetam, E. Laban, E. Planas, M. Matorrodona, J. Garcia Parreño, F. Soler, T. Bonaplata, B. Galofre, F. Urgellés, A. Soler, H. Goula, T. Baró, Amadeo, F. Fuentes, M. Gambardella, E. Leonardi, D. Garcia, Ll. Campos, Ll. Albert, A. Rossi, J. Valero, E. Duse, F. Maciá, F. Marull, P. Huguet, V. Balaguer, D. Rodriguez, P. Duque, F. Garcia, E. Borghi-Mamo, E. S. Comendador, E. Salvador, etcétera.

CORRESPONDENCIA

Anirá: A Navarro y G., Lluís Salvador, J. T. R, C. Torrens, J. A. y S.. M. Gardó, Q. Cesar.

Algo de: A. Llimoner, Raresa, Roldós, M. Sansar y C.^a, J. Casadevall, Gil Boris, B. Durán, F. Garcia, M. Emulap, A. Manso y Espanta-bó'its.

Manrích Rosal: Ho llegirém.—Murisset: Sentim no poderlo complaurer en son article; pero, cregui, deixila estar á n' aquella, que per elia fá. De tots modos mil gracias per sa atenció ab nosaltres.

M. C.: ¿Vol dir que havia sigut poeta? Pobre Mena si insertém lo que vosté envia, may més treballava á cap «cena» com diu vosté.

S' han rebut 15 composicions més que no fan per casa

INCLINACIONS

Es viudo y no 's vol casá
perque t'è ideas molt bonas;
se l' hi han mort quatre donas
y ara 's vol fer capellá.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

ENDEVINALLA

No tinch home y soch casada.
no tinch camas y camino
de tothom soch jo mirada
vaig per tot sens perdre 'l tino
Tinch vista y no puch mirar
tinch orelles, nas y cara;
ves lector si es cosa clara
per poderme endevinar.

PERE BOLADERES.

GEROGLIFICH

∴ +
T O N T
O O O O O
+
L L
A
D R E D R E

C. B. D. O. 1.^a

XARADA

Ma primera has de búscá
animal en castellá.
Ma segona si ho vols sabé
proposició ha de sé.
Invers-tercera finalment
es important condiment.
Si algú encar no sapigués
de la xarada 'l total
li diré ab to molt formal
qu' es 'l carrer hu-dos-tres.

M. EMULAP.

II.

Consonant es ma primera
ma segona es musical
un pronom es ma tercera
y nom d' home 'l meu total.

SACAS

LOGOGRIFO NUMERIC

- 2—Vocal.
- 9 8—Nota musical.
- 1 2 7—Riu de Catalunya.
- 9 8 5 9—Poble catalá.
- 7 8 2 7 6— » »
- 4 7 2 3 8 6— » »
- 1 7 2 3 4— » »
- 4 7 6 1— » »
- 4 6 7 8 9—Ciutat de Fransa.
- 9 6 7 7 8 6—Poble catalá.
- 1 6 7 7 6 9 6— » »
- 3 6 7 9 2 5 5 6—Ciutat de Fransa.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Carrer de Barcelona.
- 2 9 4 6 5 1 2 7— » » »
- 7 8 2 7 2 1 6— » » »
- 1 6 4 8 6 9— » » »
- 6 7 5 2 1— » » »
- 6 9 2 9— » » »
- 3 6 5 5 6— » » »
- 3 6 7 5 2 1— » » »
- 4 5 6 1 6— » » »
- 3 6 1 6— » » »
- 9 6 5— » » »
- 4 8— » » »

9—Consonant.
JAUME SANS Y RIBALTA.

PROBLEMA

Descompondre lo número 95256 en
quatre cantitats de manera que suma-
das, restadas, multiplicadas y divididas
tres vegadas per un mateix número,
donguin resultats iguals.

A. BALAGUÉ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

- Xarada.—Ma-no-lo.
- II. —Ca-mi-la.
- Trenca-caps.—Sal, Seca, Lacy, Bellafu-
la, Perot lo lladre.
- Mudansa.—Paca-Peca-Pica.
- Logogrifo numéric.—Castellón.
- Anagrama.—Romá-Amor.
- Acentígrafo.—Dóna-dóna-dóna.
- Sinonimia.—Plata.
- Gerooglífich.—Dotse dotzenas son una
grosa.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de suscripció:

- Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas
- Cuba y Puerto Rico id. 2
- Extranger id. 2'50

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.